Lausunto
27.2.2024

ASIANTUNTIJALAUSUNTO TALOUSVALIOKUNNALLE SAAMELAISKÄRÄJÄLAISTA

Asia: HE 100/2023 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi saamelaiskäräjistä annetun lain ja rikoslain 40 luvun 11 §:n muuttamisesta

Lausunnon antaja: Finnish Lapland Tourist Board ry / Lapin Matkailuelinkeinon Liitto (LME)

Lapin Matkailuelinkeinon Liitto on Lapin matkailuyritysten yhdistys ja keskittyy lausunnossaan lausuntopyynnön mukaisesti erityisesti saamelaiskäräjälain 9, 9a ja 9b §:n vaikutuksiin matkailuelinkeinon harjoittamiseen. Hallituksen esitys saamelaiskäräjälain uudistuksesta ei suoraan vaikuta maankäyttöön ja elinkeinojen harjoittamisen edellytyksiin. Esitys sisältää kuitenkin asioita, jotka voivat välillisesti vaikuttaa matkailuelinkeinon harjoittamiseen.

9 § Yhteistoiminta- ja neuvotteluvelvoite

Lakiesityksen 9§:ssä tarkennetaan viranomaisten ja julkista hallintoa hoitavien yhteistyö- ja neuvotteluvelvoitetta saamelaiskäräjien kanssa. Vaikka tämä velvoite ei suoraan koske matkailuyrityksiä, eikä muita yksityisiä yrityksiä, neuvotteluissa käsitellään aiheita, joilla on vaikutuksia niihin. Erityisesti alueidenkäyttöön liittyvät asiat, kuten kaavoitus, rakentaminen sekä reittien ja tukikohtien toteuttaminen vaikuttavat matkailun toimintaedellytyksiin ja investointeihin. Neuvotteluissa on tärkeää varmistaa, että kaikki toimijat saavat tasavertaiset toimintaedellytykset. Laissa olisi myös syytä tarkka-rajaisesti määritellä mitä asioita yhteistoiminta- ja neuvotteluvelvoite koskee.

Aito yhteistyö neuvotteluissa on tärkeä tavoite. Sen toteutumiseksi on varmistettava, että kaikilla osapuolilla, myös saamelaiskäräjillä, on riittävät resurssit neuvotteluihin. Resurssipula ei saa hidastaa matkailuelinkeinon tai muiden hankkeiden etenemistä.

Vaikka yhteistoiminnan- ja neuvottelujen pyrkimyksenä on yksimielisyys tai saamelaiskäräjien suostumus, on tärkeää huomioida, ettei aina voida päästä yksimielisyyteen eikä se silti saa viivästyttää kohtuuttomasti neuvotteluja. Samoin on tärkeä huomioida, että yksimielisyyden tai saamelaiskäräjien suostumuksen aito tavoittelu ei anna saamelaiskäräjille yleistä veto-oikeutta, kuten säännöskohtaisissa perusteluissa on todettu.

9a § Saamelaisten oikeuksien huomioon ottaminen viranomaisten ja muiden julkisia hallintotehtäviä hoitavien toiminnassa.

Pidämme hyvänä 9 a §:n lisäystä, joka edellyttää saamelaisten oikeuksien huomioon ottamista julkisissa hallintotehtävissä. Saamen kielten ja kulttuurin ylläpitäminen on arvokas ja tärkeä asia.

9b § Menettely yhteistoiminnassa ja neuvotteluissa

Esityksen uusi 9b § selkeyttää menettelyä yhteistoiminnassa ja neuvotteluissa. Viranomaisten on ilmoitettava mihin määräpäivään mennessä saamelaiskäräjien tulee ilmoittaa halukkuudesta neuvotteluihin. Neuvotteluihin tulee olla kohtuullinen aika valmistautua ja neuvottelut tulee käydä niin, että asian lopputulokseen on mahdollisuus vaikuttaa ennen asian ratkaisemista. Lisäksi pykälässä selvennetään, että neuvotteluoikeuden käyttämättä jättäminen ei estä toimenpiteiden käsittelyn jatkamista. LME kannattaa menettelytapoja, jotka auttavat varmistamaan, että neuvoteltavat asiat etenevät, eikä asioiden käsittely pitkity kohtuuttomasti.

Kunnioittavasti,

Lapin Matkailuelinkeinon Liitto

Finnish Lapland Tourist Board ry (Lapin Matkailuelinkeinon Liitto (”LME”)) on Lapin matkailuyrittäjien yhdistys, jonka tavoitteena on valvoa matkailualalla toimivien yrittäjien yleisiä ja yhteisiä etuja, edistää jäsentensä välistä yhteistoimintaa, parantaa alan yleisiä toimintaedellytyksiä ja nostaa matkailualan arvostusta. Matkailuala työllistää Lapissa n. 8.000-10.000 htv ja vuotuinen suora liikevaihto on 1,1 mrd euroa.

Finnish Lapland Tourist Board ry/
Lapin Matkailuelinkeinon Liitto
Valtatie 82 A 4
99100 Kittilä
www.lme.fi